

HOGYAN SZOLGÁLJA A LONDONI SCIENCE MUSEUM LIBRARY A MAGYAR TUDOMÁNYTÖRTÉNET TANULMÁNYOZÁSÁT

BRÓDY, JUDIT

Sokan George Sarton-t tartják a tudománytörténet – mint szakterület – megalapítójának. Az ő értelmezése szerint a tudománytörténet nem korlátozódhat a természettudományok speciális ágaira, sem pedig egyes országokra, hanem szintetikusnak kell lennie, hiszen minden rész hatással van az egészre. A londoni Science Museum Library, azaz a Természettudományi Múzeum könyvtára, mint a tudomány- és technikatörténet angol nemzeti könyvtára, ezt az elvet követi. Ebből természetesen nem következik az, hogy minden nyelv, minden kultúra és minden időszak egyaránt képviselve van, még csak az sem, hogy a primer irodalom tekintetében erre törekszünk, de igyekszünk elérni azt, hogy a gyűjtemény átfogó, reprezentatív és a szekunder, azaz a másodlagos irodalom vonatkozásában lehetőleg teljes legyen.

A vélemények különbözhetnek arra vonatkozólag, hogy pl. e szakterülethez tartozik-e a tudományfilozófia vagy sem? Milyen mértékben tartozik ide a gazdaságtörténet? Azon is lehet vitázni, hogy vásároljunk-e olyan történeti tárgyú könyveket, amelyek nagyon rossz kritikákat kaptak, és feltehetően kizárólag harmadfokú anyagot tartalmaznak, esetleg hibákkal bővítve. Ha ezeket nem vennénk meg, ellentmondanánk az egyetemesség elvének, viszont nagyon alacsony színvonalú művek mégsem kerülhetnek a polcokra. Ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása jóformán lehetetlen: mi a középutat próbáljuk választani, szem előtt tartva nemcsak a jelen, hanem a jövő tudománytörténeisének az igényeit is.

A Science Museum könyvtárának gyökerei az 1857-ben létesített South Kensington-i múzeumok „Educational Library”-jében találhatóak, ezen oktatási könyvtár pedig az 1851-es Világkiállítás egyik eredménye volt. 1883-ban az Educational Library tudományos könyvállománya és a Museum of Practical Geology könyvtára egyesüléséből született meg az úgynevezett Science Library. E könyvtár története hosszú és változatos: egy időben, S. Bradford igazgató vezetése alatt (akinek neve jól ismert a róla elnevezett bibliometriai szóródási törvényről) nemzeti természettudományi könyvtárként működött, azonban 1961–62-ben az Angol Nemzeti Kölcsönző Könyvtár (British Lending Library) létrejöttkor a folyóiratok jelentős része Yorkshire-be került. Később a British Library, azaz az angol nemzeti könyvtár megalakulása után 1973-ban a Science Reference Library vette át a nemzeti természettudományi könyvtár szerepét, így természetesnek tűnt, hogy a mi könyvtárunk a tudománytörténetre specializálja magát. Meg kell említenem, hogy olvasóközönségünk nagy része az Imperial College of Science and Technology tanáraiból és doktorátusra készülő hallgatóiból áll, akiket nem annyira a történelmi szempontok, mint a legújabb publikációk érdekelnek; és ez az oka annak, hogy – szorosan együttműködve a College könyvtárával – gyűjtjük a modern irodalmat is.

1969-ben a könyvtár új, a múzeumtól különálló épületbe költözött, és azóta minden 1945 óta publikált anyagot szabad polcokon tartunk. A könyvtár nyilvános a nagykö-